

Sygn. akt II CSK 316/19

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z powództwa Ł.Ł.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń i Reasekuracji "[...]"
Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.
o zadośćuczynienie i odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 10 czerwca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...].
z dnia 27 grudnia 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odrzuca skargę kasacyjną w zakresie punktu II. (drugiego)
zaskarżonego wyroku,**
- 2. w pozostałym zakresie odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej
do rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Powód Ł.Ł. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...],
którym to na skutek apelacji strony pozwanej zmniejszono zasądzone przez Sąd
Okręgowy w Ł. kwoty odszkodowania i zadośćuczynienia, należnego powodowi w
związku z doznaniem szkody na osobie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna to nadzwyczajny środek zaskarżenia o celu przede wszystkim publicznoprawnym. Celem tym jest zapewnienie jednolitości orzecznictwa oraz spójności i prawidłowości wykładni prawa. Realizacji powyższej funkcji służy uregulowana w art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. instytucja przedsądu. Stosownie do ww. przepisów Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podejmowanie odrębnej decyzji w przedmiocie przyjęcia sprawy do rozpoznania ma również na celu realizację zasady szybkości postępowania oraz pozwala zaakcentować wysoce sformalizowany charakter postępowania przed Sądem Najwyższym, o czym świadczą określone wymagania konstrukcyjne skargi kasacyjnej.

Jako pierwszą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa przywołanie tej przesłanki wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Podniesiony problem musi również charakteryzować się nowością; zagadnienie, które było już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, co do zasady traci ten walor (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 marca 2012 r., II PK 294/11). Istotność problemu prawnego wyraża się natomiast w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sformułowane zostało pytanie o to, czy taktyka procesowa strony powodowej polegająca na oznaczeniu w pozwie żądania pieniężnego w kwocie niższej niż wynikająca z posiadanych dowodów, z zastrzeżeniem, że powództwo może zostać rozszerzone, może mieć wpływ na ocenę wiarygodności twierdzeń powoda. Z tak ujętego pytania wynika sugestia, że Sąd Apelacyjny odmówił uznania

za wiarygodne twierdzeń powoda właśnie z powodu skorzystania przez niego z możliwości przewidzianych w art. 193 k.p.c., mimo że ocena wiarygodności powinna być dokonywana na tle całokształtu materiału dowodowego.

Analiza motywów zaskarżonego wyroku nie świadczy o występowaniu w sprawie zagadnienia prawnego tej treści. Sąd Apelacyjny nie ograniczył bowiem swych rozważań do oceny twierdzeń powoda przez pryzmat przyjętej przez niego taktyki procesowej, lecz, przeciwnie, w sposób bardzo skrupulatny i wieloaspektowy wyjaśnił osnowy stanowiska, że powód nie wykazał, by dochodzone w sprawie roszczenia przysługiwały mu we wskazanej wysokości. Wzmianka o „taktyce” skarżącego była uwagą dodatkową i nie może być uznana za przyczynę częściowego uwzględnienia apelacji wniesionej przez stronę pozwaną. Na marginesie warto przypomnieć, że w toku postępowania likwidacyjnego powód żądał zapłaty zdecydowanie wyższej kwoty zadośćuczynienia, co również było przedmiotem rozważań Sądu Apelacyjnego. Opisana w zagadnieniu prawnym „strategia procesowa” nie odzwierciedla więc rzeczywistego toku czynności powoda zmierzających do określenia wysokości dochodzonych roszczeń, co także podważa tezę o występowaniu w sprawie sformułowanego przez skarżącego zagadnienia prawnego.

Niezależnie od wskazanych wyżej okoliczności, o braku podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przesądza również sposób uzasadnienia wniosku, o którym stanowi art. 398⁴ § 2 k.p.c. Skarżący nie wyjaśnił bowiem, dlaczego postawione przez niego pytanie ma charakter rzeczywistego problemu i w czym przejawia się jego istotność dla praktyki orzeczniczej sądów, a także nie wykazał, że istnieją argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen tego zagadnienia. Nie można również pominąć, że jedynym przepisem przywołanym w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest art. 193 k.p.c., którego nie wymieniono wśród podstaw skargi. Tymczasem istotne zagadnienie prawne, aby mogło być przyczyną przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, powinno nawiązywać do podstaw tego środka zaskarżenia.

Jako drugą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał oczywistą zasadność skargi. Oparcie wniosku na tej przesłance wymaga

wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd II instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę kasacyjną powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (post. Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., I CZ 64/08).

Oczywista wadliwość kwestionowanego orzeczenia musi występować w ramach podstaw skargi (post. Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2001 r., III CKN 557/01). Do przyjęcia sprawy do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest przy tym wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd II instancji, bowiem w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny więc jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Uzasadnienie tezy skarżącego o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ograniczyło się do zakwestionowania oceny dowodów oraz ustaleń faktycznych Sądu Apelacyjnego. Tymczasem argumenty te, sprowadzające się do wyrażenia uwag polemicznych względem osnowy faktycznej zaskarżonego wyroku, nie mogą prowadzić do stwierdzenia oczywistej zasadności skargi, gdyż zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi oraz oceną dowodów dokonaną przez Sąd II instancji. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej nie wynika również z „całokształtu powołanych wyżej okoliczności”, czyli argumentów zawartych w motywach podstaw kasacyjnych. Rzecz nie tylko w tym, że skarżący w uzasadnieniu zarzutów przywołał częściowo racje wskazane jednocześnie jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, lecz w tym, że również w pozostałych wywodach skargi powód nie przedstawił przekonujących racji o jej oczywistej zasadności.

Kierując się powyższymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że uzasadniona jest odmowa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż z przedstawionej

przez skarżącego argumentacji nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. W zakresie, w jakim zakwestionowano zawarte w punkcie II. wyroku rozstrzygnięcie korzystne dla skarżącego, skarga podlegała odrzuceniu. Jedną z przesłanek dopuszczalności środków zaskarżenia jest bowiem pokrzywdzenie (*gravamen*) tym rozstrzygnięciem (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13).

Z uwagi na powyższe na podstawie art. 398⁹ k.p.c. orzeczono, jak w sentencji postanowienia.